

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ

Кафедра фінансів

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**та задачі до практичних занять
і контрольньо-навчальні тести
з дисципліни**

«БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

Харків - 2014

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри фінансів 25 жовтня 2011 р., протокол № 3.

Дані методичні вказівки підготовлені відповідно до навчальної програми з дисципліни «Бюджетна система» у ВНЗ III-IV рівнів акредитації і є складовою навчально-методичного комплексу дисципліни.

Матеріали методичних вказівок у теоретичному плані повинні поглибити фундаментальні знання щодо макроекономічної сфери фінансової системи – державних фінансів; у прикладному плані – закласти базові знання з методики бюджетної роботи та сформувані навички проведення розрахунків показників бюджету.

Методичні вказівки розроблено для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 6.030508 “Фінанси і кредит” з метою узагальнення і систематизації знань, отриманих студентами у ході підготовки до занять, а також розвитку у них самостійного мислення, здібностей до вільного обміну думками, вмінь знайти правильний підхід до вирішення практичних завдань.

Укладачі:

доценти О.А. Єрмоленко,
Н.М. Лисьонкова

Рецензент

проф. Н.М. Крихтіна

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
та задачі до практичних занять
і контрольні-навчальні тести
з дисципліни

«БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

Відповідальний за випуск Єрмоленко О.А.

Редактор Ібрагімова Н.В.

Підписано до друку 13.12.11 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 1,75. Тираж 50. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

**УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ

Кафедра “Фінанси”

БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

**Методичні вказівки та задачі
до практичних занять і
контрольно-навчальні тести
для студентів усіх форм навчання
за напрямом підготовки
6.030508 “Фінанси і кредит”**

Харків – 2013

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри “Фінанси” 25 жовтня 2011 р., протокол № 3.

Дані методичні вказівки підготовлені відповідно до навчальної програми з дисципліни “Бюджетна система” у ВНЗ III-IV рівнів акредитації і є складовою навчально-методичного комплексу дисципліни.

Матеріали методичних вказівок у теоретичному плані повинні поглибити фундаментальні знання щодо макроекономічної сфери фінансової системи – державних фінансів; у прикладному плані – закласти базові знання з методики бюджетної роботи та сформувати навички проведення розрахунків показників бюджету.

Методичні вказівки розроблено для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 6.030508 “Фінанси і кредит” з метою узагальнення і систематизації знань, отриманих студентами у ході підготовки до занять, а також розвитку у них самостійного мислення, здібностей до вільного обміну думками, вмінь знайти правильний підхід до вирішення практичних завдань.

Укладачі
доценти О.А. Єрмоленко
Н.М. Лисьонкова

Рецензент
проф. Н.М. Крихтіна

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ.....	4
1 МЕТА І ЗАДАЧІ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2 РОЗГОРНУТА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ....	5
3 ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ...	11
Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету держави.....	11
Тема 2. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України.....	13
Тема 3. Система доходів і видатків бюджету. Стан бюджету.....	14
Тема 4. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку.....	19
Тема 5. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу.....	19
Тема 6. Фінансування закладів освіти.....	22
Тема 7. Основи фінансування медичних закладів.....	27
Тема 8. Видатки бюджету на оборону та управління.....	32
Тема 9. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу.....	32
4 КОНТРОЛЬНО-НАВЧАЛЬНІ ТЕСТИ З ДИСЦИПЛІНИ «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА».....	33
5 ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ З КУРСУ.....	56
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	58

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни "Бюджетна система" є розкриття законів побудови і функціонування бюджетної системи, теоретичних і практичних основ системи державного фінансового регулювання в ринковій економіці, а також вивчення сутності бюджетних відносин і характеру, їх впливу на суспільство. І лише тільки на цій основі можливо забезпечити ефективне управління бюджетом і фінансовою діяльністю держави в цілому.

Вивчення дисципліни "Бюджетна система" займає важливе місце в загальній структурно-логічній схемі підготовки спеціаліста та ґрунтується на засвоєнні та оволодінні загальною теорією фінансів, передбачає вивчення блока економічних дисциплін: "Державні фінанси", "Державне регулювання економіки", "Бухгалтерський облік", "Інвестування".

Знання, отримані студентами в процесі вивчення дисципліни "Бюджетна система", можуть бути використані як базові при засвоєнні дисциплін "Бюджетний менеджмент", "Податкова система", "Податковий менеджмент".

1 МЕТА І ЗАДАЧІ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна "Бюджетна система" є нормативною для підготовки спеціалістів з економіки за фахом "Фінанси і кредит". Її вивчення ґрунтується на засвоєнні блока економічних дисциплін та оволодінні загальною теорією фінансів. У прикладному плані дисципліна повинна закласти базові знання з методики бюджетної роботи та сформувані навички проведення розрахунків показників бюджету. Саме це визначає мету практичних занять з курсу.

Бюджет кожного з семінарських або практичних занять складає 2 години.

Методичні вказівки побудовані наступним чином. По кожному з занять надано:

- перелік питань за темою заняття, які пропонуються для обговорення, деякі з них деталізуються за допомогою рефератів, що виконуються студентами групи;

- посилання на джерела, що містять відповіді на поставлені запитання та можуть бути використані при виконанні рефератів. Саме ці джерела студент повинен самостійно опрацювати перед заняттям.

Практично всі заняття містять задачі.

2 РОЗГОРНУТА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Сутність, призначення та роль бюджету держави

Функції держави – визначальний чинник формування бюджету. Багатогранність бюджету як суспільного явища.

Бюджет держави як економічна категорія. Роль і місце бюджету в перерозподільних відносинах у суспільстві. Взаємозалежність ВВП та бюджету. Бюджетна централізація ВВП та її межі. Об'єктивна тенденція до зростання бюджетної централізації ВВП, чинники, що протидіють цій тенденції. Фінансові протиріччя в суспільстві, пов'язані з формуванням бюджету, і способи їх вирішення. Забезпечення оптимальності пропорцій розподілу і перерозподілу ВВП. Бюджетний вплив на забезпечення економічного та соціального розвитку країни. Бюджетна модель суспільства, необхідність її реформування в Україні.

Бюджет як основний фінансовий план держави. Склад і структура дохідної і видаткової частин бюджету, чинники, що впливають на них. Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники. Бюджет як віддзеркалення економічної, соціальної й міжнародної політики держави. Поточний бюджет і бюджет розвитку. Бюджетний процес і його складові. Завдання, принципи і методи бюджетного планування.

Стан бюджету: рівновага доходів і видатків; бюджетний надлишок; бюджетний дефіцит. Чинники, що визначають стан бюджету. Бюджетний надлишок як елемент адміністративного регулювання бюджетів. Бюджетний дефіцит: визначення, причини виникнення, джерела покриття, наслідки. Взаємозв'язок бюджету з планом економічного та соціального розвитку й іншими фінансовими планами.

Роль і місце бюджету у фінансово-кредитному механізмі. Бюджет у системі фінансового забезпечення потреб соціально-економічного розвитку, сфера поширення бюджетного фінансування. Бюджетні асигнування як мультиплікатор економічного зростання. Бюджет у системі фінансового регулювання, його визначальна роль у сукупності економічних методів управління економікою. Інструменти бюджетного впливу на соціально-економічний розвиток.

ТЕМА 2. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України

Поняття бюджетного устрою і бюджетної системи, їх співвідношення.

Основи бюджетного устрою: виділення видів бюджетів; встановлення принципів побудови бюджетної системи; організація розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи; встановлення характеру взаємовідносин між бюджетами.

Види бюджетів. Центральний бюджет держави, його призначення. Місцеві бюджети, їх види. Централізовані регіональні бюджети та бюджети населених пунктів.

Принципи побудови бюджетної системи. Поєднання централізованих і децентралізованих бюджетів як основа демократичного бюджетного устрою. Альтернативні принципи встановлення взаємозв'язку між централізованими і децентралізованими бюджетами: єдність бюджетної системи та автономність кожного з них. Визначальні ознаки єдності бюджетної системи, передумови її встановлення. Законодавче визначення бюджету держави як єдиного фонду грошових коштів. Переваги і недоліки бюджетної системи, побудованої на принципі єдності. Поняття й характерні ознаки принципу автономності бюджетів, його забезпечення. Автономність бюджетів як визначальна передумова раціональної та ефективної фінансової діяльності місцевих органів влади й управління.

Засади розмежування видатків і доходів між окремими бюджетами. Територіальний і відомчий підходи до розподілу видатків. Чинники, що визначають порядок і пропорції розподілу

доходів між бюджетами. Закріплені та регулюючі доходи. Чинники і порядок закріплення доходів. Види регулюючих доходів і порядок бюджетного регулювання.

Характер і форми взаємовідносин між бюджетами. Субсидіювання та його види: субсидії, субвенції, дотації. Порядок виділення та використання окремих видів субсидіювання. Вилучення бюджетних надлишків як форма взаємовідносин між бюджетами і бюджетного регулювання. Бюджетні позички, причини їх виникнення, порядок виділення і погашення. Взаємні розрахунки між бюджетами, причини їх виникнення і порядок проведення.

Закон України «Про бюджетну систему України». Принципи побудови бюджетної системи України, їх оцінка. Склад бюджетної системи України. Державний бюджет України, його призначення, склад і структура доходів і видатків. Роль Державного бюджету в регіональному, галузевому і соціальному перерозподілах. Республіканський бюджет Автономної Республіки Крим. Місцеві бюджети, їх види, склад і структура доходів і видатків. Роль Республіканського бюджету Криму та місцевих бюджетів у регіональному розвитку.

ТЕМА 3. Система доходів бюджету

Методи формування доходів бюджету. Доходи держави від підприємницької діяльності. Доходи від державних майна та угідь, надання послуг. Податковий метод мобілізації доходів бюджету. Державні позики. Емісійний дохід держави.

Джерела формування доходів бюджету. ВВП як основа дохідної бази бюджету. Причини та умови використання національного багатства для формування доходів бюджету.

Склад і структура доходів бюджету України. Правове регулювання формування доходів. Особливості податкової структури України, її відмінності від розвинених країн.

Загальна характеристика податкової системи України. Види непрямих податків, їх роль у доходах бюджету. Пряме оподаткування, його види. Значення прямих податків у формуванні доходів бюджету. Платежі за ресурси, їх види, роль у доходах бюджету.

Неподаткові доходи бюджету. Надходження від використання і реалізації майна, що належить державі. Надходження від приватизації майна державних підприємств. Доходи рентного характеру. Інші неподаткові доходи бюджету. Надходження до бюджету від державних позик. Організація мобілізації доходів бюджету.

ТЕМА 4. Система видатків бюджету

Функції держави, їх вплив на склад і структуру видатків бюджету. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку. Функціональна, відомча та економічна класифікація бюджетних видатків. Оптимізація структури видатків бюджету, її критерії.

Бюджетне фінансування та його форми: кошторисне фінансування, державне фінансування інвестицій, позички з бюджету державним підприємствам, державні дотації. Методи бюджетного фінансування.

ТЕМА 5. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку

Склад видатків бюджету на економічну діяльність, їх роль і місце в розвитку економіки. Бюджет і структурна перебудова економіки країни. Напрями і форми бюджетного фінансування економіки.

Бюджетні інвестиції, їх види. Капітальні вкладення і джерела їх фінансування. Конкурсний відбір об'єктів бюджетного інвестування, його завдання і критерії. Бюджетне фінансування економіки за рахунок цільових державних позик.

Позики з бюджету державним підприємствам, порядок їх видачі і погашення. Порядок дотування збиткових підприємств. Шляхи фінансового оздоровлення державного сектора і ліквідації збитковості. Операційні витрати, їх склад і призначення. Роль і місце бюджету у фінансуванні операційних витрат.

Видатки бюджету на науку. Організація наукових досліджень і джерела їх фінансування. Фінансування фундаментальних досліджень у наукових установах Національної

академії наук України, у відомчих наукових закладах і вищих навчальних закладах.

ТЕМА 6. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу

Форми і види соціального захисту населення. Склад видатків бюджету на соціальний захист населення, їх роль в умовах переходу до ринкової економіки. Адресні субсидії громадянам на житло і комунальні послуги. Види разової фінансової допомоги громадянам.

Форми і методи фінансового забезпечення соціальної сфери. Бюджетне фінансування закладів соціальної сфери, його організація. Основи кошторисного фінансування.

Видатки бюджету на освіту, їх склад і структура. Бюджетні заклади освіти, особливості організації їх діяльності.

Фінансування загальноосвітніх шкіл. Оперативно-сітьові показники діяльності школи, порядок їх визначення. Система заробітної плати вчителів і порядок планування фонду заробітної плати. Складання і перевірка кошторису загальноосвітньої школи. Особливості кошторисного фінансування шкіл-інтернатів.

Фінансування дитячих дошкільних закладів. Оперативно-сітьові показники дитячих дошкільних закладів. Система заробітної плати і планування фонду заробітної плати. Кошторис дитячого дошкільного закладу.

Бюджетне фінансування вищої освіти. Особливості кошторисного планування у вузах. Система заробітної плати працівників вищої школи. Позабюджетні кошти державних вищих закладів освіти.

Видатки бюджету на охорону здоров'я, їх склад і структура. Бюджетні заклади охорони здоров'я. Оперативно-сітьові показники медичних установ. Особливості організації фінансової діяльності закладів охорони здоров'я в умовах страхової медицини. Система заробітної плати медичних працівників. Складання і перевірка кошторису медичних установ.

Бюджетне фінансування закладів культури, склад видатків. Особливості кошторису бібліотек, будинків культури та інших культурно-освітніх закладів. Фінансування преси, радіо, телебачення.

Тема 7. Видатки бюджету на оборону та управління

Фінансові та політичні аспекти видатків держави на оборону. Воєнна доктрина країни та її вплив на рівень і розмір видатків на оборону. Склад видатків на оборону, порядок їх планування і фінансування.

Видатки бюджету на державне управління, їх склад. Утримання органів законодавчої і виконавчої влади. Видатки на судові органи і прокуратуру. Видатки на правоохоронні органи. Видатки на утримання податкової адміністрації та митних органів. Порядок планування і фінансування видатків бюджету на управління.

Тема 8. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу

Державний кредит як специфічна форма фінансових відносин. Державна політика позикових фінансів, її передумови. Форми державного кредиту, їх призначення. Суб'єкти державного кредиту, їх класифікація. Чинники державного кредиту. Бюджетний дефіцит як основний чинник державного кредиту. Роль і місце державного кредиту в покритті дефіциту бюджету. Передумови державного кредиту: наявність кредиторів, у яких є вільні кошти; довіра з боку кредиторів до держави; зацікавленість у наданні позик; платоспроможність держави в погашенні боргів і виплаті доходу.

Державні позики як основна форма державного кредиту. Класифікація видів державних позик: за правом емісії; за ознакою тримачів цінних паперів; за формою виплати доходів; за термінами погашення; за методами розміщення. Види цінних паперів з державних позик: облігації, казначейські зобов'язання (векселі).

Державний борг, його структура. Внутрішній і зовнішній, поточний і капітальний державний борг. Обслуговування державного боргу. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Управління державним боргом. Способи управління: конверсія, консолідація, уніфікація, обмін облігацій за регресивним співвідношенням, відстрочка погашення, анулювання.

3 ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. Сутність, призначення та роль бюджету держави

План

1.1 Бюджет як економічна категорія:

- призначення бюджету держави;
- суб'єкти державних відносин;
- об'єкти бюджетних відносин;
- особливості бюджетних відносин: ознаки бюджетних відносин і їх особливості, багатогранність бюджетних відносин;
- бюджет і фінансова модель суспільства;

1.2 Бюджет як фінансовий план:

- правова характеристика бюджету;
- джерела фінансового права України, бюджетне та податкове законодавство;
- бюджетно-правові норми, суб'єкти та об'єкти бюджетного права;
- відмінності між бюджетом як економічною і правовою категоріями;
- склад і структура доходів бюджету;
- склад і структура видатків бюджету;
- стан бюджету як фінансового плану;
- взаємозв'язок бюджету з іншими фінансовими планами.

1.3 Роль бюджету у фінансовому забезпеченні.

1.4 Роль бюджету у фінансовому регулюванні.

Теми рефератів

- “Історичні етапи розвитку державних фінансів. Поява державного бюджету”;
- “Визначна роль бюджету в сукупності економічних методів управління економікою”;
- “Роль і місце бюджету в перерозподільних відносинах у суспільстві”;
- “Взаємозалежність ВВП, національного доходу та бюджету”;

- “Бюджетна централізація ВВП та її межі”;
- “Поняття та система фінансового права”;
- “Бюджетні повноваження України”;
- “Бюджетні повноваження місцевих органів самоврядування та їх виконавчих органів”;
- “Бюджетні повноваження фінансових інститутів”.

Практичні задачі

Задача 1.1

Порівняти структуру податкових надходжень у Державний бюджет України зі структурою податкових надходжень до бюджетів провідних держав світу (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1 – Структура податкових надходжень України та провідних держав світу

Вид податку	Держава				
	Україна	США	Німеччина	Великобританія	Швеція
Прямі податки, всього	40,7	57,0	32,8	47,4	44,3
у т.ч. податок на прибуток	27,7	8,8	2,8	9,3	6,3
індивідуальний прибутковий податок	9,1	36,3	27,3	27,4	35,2
податок на майно	0,3	11,1	2,7	10,5	2,8
Непрямі податки, всього	30,5	17,9	27,8	34,7	24,3
у т.ч. ПДВ	25,8	7,9	17,3	19,0	15,1
специфічні акцизи	2,3	7,7	9,4	14,1	8,6
Відрахування на соціальне страхування	26,7	25,1	39,3	17,7	29,1
Інші надходження	2,1	-	0,1	0,2	2,3
Питома вага податкових надходжень у ВВП	32,3	27,9	39,2	35,3	49,7

Для цього:

- 1) побудувати секторні діаграми для кожної держави окремо по податкових групах;
- 2) побудувати стовпчикові діаграми, які характеризують питому вагу прямих і непрямих податків, а також податкових надходжень у ВВП відповідної держави;
- 3) зробити висновки.

ТЕМА 2. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України

План

2.1 Основи бюджетного устрою:

- виділення видів бюджетів;
- встановлення принципів побудови бюджетної системи;
- розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи;
- організація взаємовідносин між бюджетами.

2.2 Бюджетна система України. Взаємовідносини ланок бюджетної системи:

- бюджетний кодекс;
- склад бюджетної системи України;
- структура бюджетної системи України.

2.3 Взаємовідносини ланок бюджетної системи:

- субсидіювання;
- вилучення коштів;
- взаємні розрахунки;
- бюджетні позики.

Теми рефератів

- “Місцевий бюджет, його значення і роль у соціально-економічному розвитку території”;
- “Місцеві бюджети в умовах самоуправління регіону”;
- “Бюджетні системи США та України (порівняльна характеристика)”;
- “Бюджетна система Японії”;
- “Бюджетна система Великобританії”;
- “Бюджетна система Німеччини”.

Практичні задачі

Задача 2.1

Вказати, які бюджети об'єднує бюджет:

- 1) України;
- 2) міста Києва;
- 3) області;
- 4) Автономної Республіки Крим;
- 5) району області.

Задача 2.2

Вказати:

- 1) які органи державної влади вирішують такі питання:
 - надходження доходів і податків до Державного бюджету України, Республіканського бюджету Автономної Республіки Крим і місцевих бюджетів;
 - затвердження Державного бюджету України, Республіканського бюджету Автономної Республіки Крим, бюджету області, району, району в місті, міста, селища, села;
 - визначення і затвердження розмірів процентних відрахувань від загальнодержавних податків і зборів до відповідних бюджетів;
 - визначення і затвердження розмірів дотацій і субвенцій до відповідних бюджетів;
 - надання або використання бюджетних позик;
- 2) на які заходи можливе використання суми перевищення доходів бюджету над його видатками, що створюються внаслідок перевиконання по доходах та економії по видаткам, які створюються внаслідок перевиконання по доходах та економії по видатках наприкінці року;
- 3) які бюджетні права мають органи державної влади України, АРК і місцевих Рад.

ТЕМА 3. Система доходів і видатків бюджету. Стан бюджету

План

3.1 Організація системи доходів бюджету:

- джерела формування доходів бюджету;
- методи формування доходів бюджету.

3.2 Склад і структура доходів бюджету України:

- податкові надходження;
- неподаткові надходження;
- державні позики.

3.3 Класифікація видатків бюджету:

- за роллю в суспільному виробництві;
- за функціональною структурою;
- за економічною структурою.

3.4 Склад і структура видатків бюджету України.

3.5 Стан бюджету:

- рівновага доходів і видатків, бюджетний надлишок (визначення), бюджетний дефіцит (визначення), чинники, що визначають стан бюджету.

Теми рефератів

- “Бюджетний дефіцит: причини виникнення, види джерела покриття, наслідки”;
- “Бюджетний надлишок як елемент адміністративного регулювання бюджетів”;
- “Форми та проблеми фінансування бюджетного дефіциту України”.

Практичні завдання

- групування видаткової частини Державного бюджету відповідно до функціональної та економічної класифікації видатків;
- аналіз дохідної частини Державного бюджету України за два роки;
- аналіз видаткової частини Державного бюджету України за останні два роки;
- аналіз стану бюджету на підставі даних про видаткову та доходну частину бюджету, рівня ВВП.

Практичні задачі

Задача 3.1

За даними державних бюджетів визначити:

- 1) питому вагу основних доходів і видатків Державного бюджету України за останні 2 роки;
- 2) темпи зростання доходів і видатків Державного бюджету України;
- 3) розмір бюджетного дефіциту; питому вагу доходів, видатків і бюджетного дефіциту у ВВП держави.

Крім того:

1) побудувати секторні діаграми окремо по доходах і видатках бюджету;

2) побудувати стовпчикову діаграму, яка характеризує питому вагу бюджетного дефіциту у ВВП за 2 роки.

Зробити висновки.

Рішення першого з завдань оформити в таблицях 3.1, 3.2.

Таблиця 3.1 – Структура Державного бюджету України

Показник	1 рік	2 рік	Темп зростання, %
Доходи			
...			
Видатки			
...			

Таблиця 3.2 – Дефіцит Державного бюджету України

Показник	1 рік	2 рік	Темп зростання, %
Дефіцит бюджету, млн грн			
ВВП, млн грн			
Дефіцит бюджету в процентах до ВВП, %			

Задача 3.2

Проаналізувати джерела покриття дефіциту. Для цього:

1) визначити питому вагу зовнішніх і внутрішніх джерел покриття дефіциту бюджету в загальному обсязі дефіциту (таблиця 3.3);

2) визначити питому вагу джерел у ВВП;

3) розрахувати темпи зростання джерел покриття дефіциту бюджету;

4) зробити висновки.

Таблиця 3.3 – Джерела фінансування дефіциту Державного Бюджету України, млн грн

Показник	1 рік	2 рік
Фінансування дефіциту всього	2113,7	1933,5
у т.ч.		
1 чисте зовнішнє фінансування	851,7	-81,0
з них		
▪ залучення	3244,9	1815,1
▪ Світовий банк	-	1591,4
▪ ЄС	-	264,8
▪ сплата основної частини боргу	-2393,2	-3752,3
2 чисте внутрішнє фінансування	1262,0	2014,5
з них		
▪ залучення	8157,4	4090,8
▪ сплата основної частини боргу	-6895,4	-2076,3

Задача 3.3

Проаналізувати виконання дохідної частини Державного бюджету України. Для цього:

- розрахувати процент виконання Закону “Про Державний бюджет України” за видами надходжень;
- визначити структуру дохідної частини Державного бюджету України відповідно до Закону та фактичну (таблиця 3.4, 3.5);
- обчислити відхилення фактичної питомої ваги кожного виду надходжень у загальних доходах від затвердженої Законом;
- визначити структуру надходжень Державного бюджету залежно від форм розрахунків по кварталах і за рік;
- зробити висновки.

Таблиця 3.4 – Доходи Державного бюджету України, млн грн

Показник	Відповідно до Закону	Фактичні надходження
Доходи, всього	23895,3	19842,7
1 Податкові надходження, з них	15989,3	14099,4
- прибутковий податок з громадян	1168,8	1319,9
- податок на прибуток підприємств	1317,3	1517,1
- податок на додану вартість	8302,7	8365,0
- акцизний збір	2224,5	1194,5
- ввізне мито	1587,8	850,3
2 Неподаткові надходження з них надходження від приватизації державного майна	5132,8	2777,3
3 Цільові фонди	675,0	694,0
4 Інші	1978,3	2274,7
5 Офіційні трансферти	412,7	429,4
	382,2	261,9

Таблиця 3.5 – Грошові надходження та не грошові розрахунки Державного бюджету України за рік, млн грн

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
Надходження, всього у т.ч.	3810,6	4854,0	4917,9	6260,2	19842,7
Грошові надходження	3773,9	4485,0	4226,9	5365,2	17851,0
з них грошові нецільові	2723,0	2926,0	3752,0	3143,0	12544,0
не грошові розрахунки	36,7	369,0	691,0	895,0	1991,7
з них векселі	12,0	383,0	427,0	482,0	1254,0
взаємозаліки	24,7	2,0	13,5	67,0	102,0
взаєморозрахунки	0,0	-16,0	250,5	346,0	635,7

Рішення оформити в таблицях 3.6, 3.7.

Таблиця 3.6 – Структура доходів і виконання Закону “Про Державний бюджет України”, %

Показник	Питома вага у загальних доходах		Відхилення питомої ваги	Процент виконання Закону
	відповідно до Закону	фактичні надходження		
Доходи				
...				

Таблиця 3.7 – Структура надходжень Державного бюджету України, %

Показник	Питома вага надходжень								
	у загальній сумі надходжень за рік				у загальних надходженнях відповідного періоду				
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	всього
Надходження, всього					100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
...									

Задача 3.4

За даними таблиці 3.8 проаналізувати структуру видатків Державного бюджету України за економічною класифікацією.

Таблиця 3.8 – Видатки Державного бюджету України

Показник	Сума, млн грн
Видатки, всього	21755,2
у т.ч. за економічною класифікацією	
1 Фінансування програм, з них	18695,9
оплата праці працівників бюджетних установ	3606,0
нарахування на зарплату	683,2
трансферти населенню	4152,1
інші видатки	10254,6
2 Обслуговування державного боргу	3059,3

Для цього:

- визначити питому вагу видатків;
- зробити висновки.

ТЕМА 4. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку

План

4.1 Роль бюджету в забезпеченні економічного розвитку країни.

4.2 Бюджетні інвестиції в розвиток економіки.

4.3 Бюджетні кредити підприємствам.

4.4 Державні дотації.

4.5 Видатки на фундаментальні дослідження.

Теми рефератів

- “Фінансова підтримка промисловості”;
- “Фінансова підтримка агропромислового комплексу”;
- “Фінансова підтримка житлово-комунального господарства”;
- “Фінансова підтримка енергетики”;
- “Фінансова підтримка транспорту”.

ТЕМА 5. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу

План

5.1 Роль бюджету в забезпеченні соціального захисту населення та утримання соціальної сфери.

5.2 Склад і характеристика видатків на соціальну сферу.

5.3 Склад і характеристика видатків на соціальний захист.

5.4 Основи кошторисного фінансування.

Теми рефератів

- “Адресні субсидії громадянам на житло і комунальні послуги”;
- “Індексація грошових доходів населення”;
- “Державне регулювання цін”;
- “Види разової соціальної допомоги”.

Практичні задачі

Задача 5.1

Використовуючи дані по районній лікарні, потрібно:

- визначити загальну кількість ліжко-днів у році по лікарні;
- розрахувати витрати лікарні за такими напрямками:
(1110) заробітна плата,
(1133) видатки на харчування,
(1132) придбання медикаментів і перев'язувальних засобів;
- скласти кошторис видатків районної лікарні.

Для складання кошторису районної лікарні маємо показники, надані в таблиці 5.1.

Таблиця 5.1

Середньорічна кількість ліжок, од	180
Кількість днів функціонування одного ліжка протягом року, дні	316
Норми витрат на 1 ліжко-день, грн:	2,31
- на харчування	1,80
- на придбання медикаментів і перев'язувальних засобів	
Передбачено витрати за окремими кодами економічної класифікації видатків на рік, тис. грн:	
(1131) канцелярське приладдя, матеріали і предмети для господарських потреб	14
(1160) оплата комунальних послуг та електроенергії, з них:	31
(1161) оплата теплопостачання	10
(1162) оплата водопостачання та водовідведення	8
(1163) оплата електроенергії	9
(1164) оплата природного газу	4
(2110) придбання обладнання	15
(2130) капітальний ремонт будинків і споруд	25
Нарахування на заробітну плату, %	37,5

Для розрахунків витрат на оплату праці (код 1110) є дані, наведені в таблиці 5.2, грн

Таблиця 5.2

Посада	Середньо-річна кількість посад	Середня ставка на 1 посаду в місяць	Річна сума на всі посади в цілому
Лікарі	43	2030	визначити
Середній медичний персонал	93	1320	визначити
Молодший медичний персонал	42	1030	визначити
Адміністративно-господарський, обслуговуючий та інший персонал	35	1230	визначити
Економія у зв'язку з виплатою допомоги з непрацевдатності	-	-	30650
Витрати на оплату роботи у святкові дні і нічний час	-	-	18500

Задача 5.2

Визначити середньорічну кількість ліжок і загальну кількість ліжко-днів за даними лікувально-профілактичних закладів:

- у центральній районній лікарні на 1 січня планового року є 225 ліжок. Наприкінці жовтня планового року вводиться в експлуатацію новий лікувальний корпус на 75 ліжок. Кількість днів функціонування одного ліжка на рік – 320;

- у міській лікарні виробничі показники на 1 січня планового року мають, такі показники, як у таблиці 5.3.

Таблиця 5.3

Відділення	Кількість ліжок, од	Кількість днів функціонування одного ліжка протягом року, дні
Дитяче	40	330
Інфекційне	120	280
Онкологічне	20	195
Решта відділень	270	340
Всього по лікарні	450	-

У плановому році передбачається капітальний ремонт лікувального корпусу, у зв'язку з чим з 1 червня по 1 жовтня в інфекційному відділенні функціонуватиме 60 ліжок.

На початок планового року ліжкова мережа лікувально-профілактичних закладів у районі становитиме 1485 ліжок. Відповідно до соціально-економічного плану розвитку господарства району кількість ліжок на кінець планового року буде доведено до 1525. Середня кількість днів функціонування ліжка в рік – 315.

ТЕМА 6. Фінансування закладів освіти

План

6.1 Основи фінансування закладів середньої освіти.

6.2 Розрахунок оперативно-сітьових показників загальноосвітньої школи.

6.3 Складання тарифікаційного списку загальноосвітньої школи.

6.4 Складання кошторису загальноосвітньої школи.

6.5 Розрахунок фонду заробітної плати.

6.6 Розрахунки інших статей кошторису.

6.7 Особливості кошторисного фінансування дитячих дошкільних закладів.

6.8 Бюджетне фінансування вищих закладів освіти.

Практичні задачі

Задача 6.1

Для упорядкування кошторису дитячого садка є такі показники:

1 Кількість груп — 12, у тому числі ясельних — 4.

2 Кількість дітей — 300, у тому числі ясельного віку — 100.

3 Середня кількість днів перебування однієї дитини на рік — 280.

4 Норма харчування в день на одну дитину з 12-годинним перебуванням у садку:

— дошкільника — 1,83 грн;

— ясельника — 1,78 грн.

5 Додаткове харчування влітку — з розрахунку 0,16 грн на 1 діто-день. Усього діто-днів — 12000.

6 Норма навчальних витрат (іграшок, посібників і т. д.) на одну дитину на рік:

- у дошкільних групах — 6,20 грн;
- у ясельних групах — 2 грн.

7 Передбачені річні витрати з окремих напрямів, грн, наведено в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1

1110	Оплата праці	70 тис.
1120	Нарахування на заробітну плату	26,3 тис.
1140	Видатки на відрядження	300
1131	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	1,5 тис.
2110	Придбання предметів та обладнання довгострокового користування	6 тис.
1134	Придбання м'якого інвентарю та обмундирування	600
1138	Оплата послуг зв'язку	400
1137	Поточний ремонт і технічне обслуговування обладнання	1000
1137	Поточний ремонт будівель	2,5 тис.
1139	Інші поточні видатки	2 тис.
1161	Оплата теплопостачання	8 тис.
1162	Оплата водопостачання і водовідведення	6 тис.
1163	Оплата електроенергії	2,7 тис.

8 Середня плата батьків за 1 дитину:

- на місяць — 52 грн.;
- на рік — 572 грн.

Потрібно:

1 Визначити загальну кількість діто-днів.

2 Розрахувати витрати дитячого садка на харчування і навчальні витрати.

3 Обчислити загальну суму витрат по дитячому садку.

4 Вказати джерела фінансування і суму асигнувань із бюджету.

5 На підставі отриманих результатів скласти кошторис дитячого садка.

Задача 6.2

1 У початковій школі на 1 січня планованого року чисельників учнів становить у 1-х класах — 52, 2-х — 48, 3-х —

44, 4-х — 40. Прийом до 1-х класів з 1 вересня за планом — 59 осіб.

2 В основній школі на 1 січня планованого року чисельність учнів у класах становить: у 1-х — 77, 2-х — 73, 3-х — 77, 4-х — 110, 5-х — 78, 6-х — 106, 7-х — 105, 8-х — 119, у 9-х — 90 осіб. Прийом до 1-х класів з 1 вересня за планом 80 осіб. Учні 4-х класів у повному складі переводяться у 5-ті.

3 У старшій середній школі на початок планованого року чисельність учнів у класах становить: у 1-х — 115, 2-х — 158, 3-х — 139, 4-х — 111, 5-х — 98, 6-х — 80, 7-х — 108, 8-х — 111, 9-х — 90, 10-х — 80, в 11-х — 78 осіб. Прийом до 1-х класів з 1 вересня за планом 100 осіб. Учні 4-х класів у повному складі переводяться в 5-ті. Прийом до 10-х класів передбачається в розмірі 80 % контингенту учнів 9-х класів.

Визначити: чисельність учнів на 1 січня і 1 вересня планованого року по групах класів; середньорічну чисельність учнів по групах класів.

Задача 6.3

1 Дані про контингент учнів основної школи на 1 січня планованого року, в таблиці 6.2.

Таблиця 6.2

Показник	Класи								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Кількість класів	3	3	3	4	4	4	4	5	5
Кількість учнів	93	93	113	143	139	144	141	185	174

Планується прийняти в 1-ші класи 100 осіб. Учні 4-х класів у повному складі переводяться в 5-ті.

2 Дані про контингент учнів старшої середньої школи на початок планованого року, наведено в таблиці 6.3.

Таблиця 6.3

Показник	Класи										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Кількість класів	6	5	5	4	4	3	4	3	1	2	2
Кількість учнів	180	168	160	147	150	120	151	109	38	63	58

Планується прийняти в 1-ші класи 230 осіб. З 1 вересня передбачається прийом до 4-х класів з найближчих початкових шкіл 50 осіб. Усі учні 4-х класів переводяться в 5-ті. Прийом до 10-х класів планується в розмірі 80 % контингенту учнів 9-х класів.

Визначити: кількість учнів і кількість класів на 1 січня і 1 вересня планованого року; середньорічну кількість учнів і кількість класів по групах класів.

Задача 6.4

1 Кількість класів і учнів у них на 1 січня планованого року по міській середній школі, наведено в таблиці 6.4.

Таблиця 6.4

Показник	Класи										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Кількість класів	7	6	6	5	5	5	6	4	5	4	3
Кількість учнів	209	182	176	148	147	150	178	118	147	100	75

2 Дані про випуск і прийом учнів на планований рік наведено в таблиці 6.5.

Таблиця 6.5

План випуску		План прийому	
класи	кількість, осіб	класи	кількість, осіб
з 4-х	148	до 1-х	240
з 9-х	147	до 5-х	148
з 11-х	75	до 10-х	70 % випуску з 9-х класу

3 Групування і наповнюваність класів прийнята на рівні 30 осіб у класі.

Визначити: кількість учнів і кількість класів на 1 січня і 1 вересня планованого року; середньорічну кількість учнів і кількість учнів по групах класів.

Задача 6.5

1 Міський фінансовий відділ одержав від відділу освіти розрахунок витрат на школи загальноосвітнього навчання, у якому наведені такі показники, як у таблиці 6.6.

2 План прийому до 1-х класів — 3447 учнів, до 5-х — 3200, до 10-х — 80 % випуску учнів з 9-х класів. Випуск учнів з 4-х класів — 3200, з 9-х — 2668 і 11-х класів — 2034.

Перевірити правильність визначення кількості учнів і кількості класів на кінець планованого року по групах класів.

Таблиця 6.6 – Показники роботи школи

Показник	Проект на планований рік	
	на початок	на кінець
Усього шкіл	23	23
у т. ч.:		
основних	3	3
старших	20	20
Кількість 1—4 класів	321	291
Кількість учнів у них	9633	9880
Наповнюваність класу	30	34
Кількість 5-9 класів	381	400
Кількість учнів у них	14668	15200
Наповнюваність класу	38,5	38
Кількість 10-11 класів	93	95
Кількість учнів у них	3162	3230
Наповнюваність класу	34	34
Усього 1-11 класів	795	786
Кількість учнів у них	27463	28310

Уточнити кількість класів на кінець планованого року виходячи з фактично сформованої наповнюваності класу на початок року. Обчислити середньорічну кількість класів по групах.

Задача 6.6

1 В основній школі на початок планованого року є така кількість класів: 1-х, 3-х, 4-х — по 2; 2-х, 5-х, 6-х, 7-х, 8-х і 9-х - по 3. Учні всіх 5-9 класів на заняттях з праці та іноземної мови поділяються на групи.

Визначити загальну кількість годин навчальних занять на тиждень по групах класів; кількість педагогічних ставок і середню кількість ставок на один клас по групах класів.

2 У середній школі на початок планованого року є така кількість класів: 1-х — 4, 2-х і 3-х — по 5, 4-х, 5-х, 6-х, 7-х і 8-х — по 6, 9-х, 10-х і 11-х — по 3.3 1 вересня планованого року

передбачається прийняти в 1-ші класи 160 осіб, у 10-ті — 50 % випуску з 9-х класів. Усі класи з 5-го по 9-й поділяються на групи для занять з праці та іноземної мови, а 10-11-ті класи, крім того, також з фізичної культури.

Визначити загальну кількість часів навчальних занять на тиждень по групах класів; кількість педагогічних ставок по групах класів на 1 січня і на 1 вересня планованого року та середню кількість ставок на один клас.

ТЕМА 7. Основи фінансування медичних закладів

План

- 7.1 Оперативно-сітьові показники діяльності медичних закладів.
- 7.2 Складання тарифікаційного списку медичного закладу.
- 7.3 Складання кошторису медичного закладу.
- 7.4 Розрахунок фонду оплати праці. Розрахунок інших статей кошторису.

Практичні задачі

Задача 7.1

Для складання кошторису районної лікарні маємо такі показники:

- 1 Середньорічна кількість ліжок – 180 од.
- 2 Кількість днів функціонування одного ліжка протягом року – 316 днів.
- 3 Норма витрат на 1 ліжко-день:
 - на харчування – 2,31 грн;
 - на придбання медикаментів і перев'язувальних матеріалів – 1,80 грн.
- 4 Передбачено витрати за окремими кодами економічної класифікації видатків на рік:
 - (1131) предмети, матеріали, обладнання та інвентар – 14 тис. грн;
 - (2110) придбання обладнання і предметів довгострокового користування – 15 тис. грн;
 - (2130) капітальний ремонт, реконструкція і реставрація – 25 тис. грн;

- (1160) оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 31 тис. грн, з них:

- (1161) оплата теплопостачання – 10 тис. грн;

(1162) оплата водопостачання та водовідведення – 8 тис. грн;

(1163) оплата електроенергії – 9 тис. грн;

(1164) оплата природного газу – 4 тис. грн;

5 Нарахування на зарплату – 37,2 %.

6 Для розрахунків витрат на оплату праці (код 1110) є дані, грн, наведені в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1

Посада	Середньо-річна кількість посад	Середня ставка на 1 посаду в місяць	Річна сума на всі посади в цілому
Лікарі	43	203	Визначити
Середній медичний персонал	93	152	Визначити
Молодший медичний персонал	42	123	Визначити
Адміністративно-господарський, обслуговуючий та інший персонал	35	143	Визначити
Економія у зв'язку з виплатою допомоги з тимчасової непрацездатності	×	×	30 650
Витрати на оплату роботи у святкові дні і нічний час	×	×	18 500

Потрібно:

1 Визначити загальну кількість ліжко-днів у році по лікарні.

2 Розрахувати витрати лікарні за такими напрямками:

- (1110) заробітна плата;

- (1133) видатки на харчування;

- (1132) придбання медикаментів і перев'язувальних матеріалів.

3 Скласти кошторис видатків районної лікарні.

Задача 7.2

У дільничній лікарні працює платний госпрозрахунковий кабінет зубопротезування. Маємо такі дані для складання кошторису доходів і витрат кабінету:

Доходи:

1 Залишок коштів на початок року — 177 грн.

2 Надходження поточного року, наведено в таблиці 7.2.

Таблиця 7.2

Найменування роботи	Вартість одиниці робіт, грн	Кількість, шт.	Сума, грн
Коронки сталеві	9	400	Визначити
Зуби сталеві	8	400	Визначити
Зуби з облицюванням	12,6	50	Визначити
Знімні протези	31,5	70	Визначити
Разом	×	×	Визначити

Витрати:

(1110) Заробітна плата, грн визначити

(1120) Нарахування на зарплату, грн 1125

(1130) Придбання предметів постачання і матеріалів, грн 1960

(1160) Оплата комунальних послуг та електроенергії, грн 1880

Разом визначити

Потрібно:

1 Визначити загальну суму надходжень за платні роботи.

2 Обчислити витрати по заробітній платі (код 1110), а також загальну суму витрат.

3 Визначити перевищення доходів над витратами, тобто госпрозрахунковий результат роботи кабінету зубопротезування.

Задача 7.3

1 У центральній районній лікарні на 1 січня планового року є 225 ліжок. Наприкінці жовтня планового року вводиться в експлуатацію новий лікувальний корпус на 75 ліжок. Кількість днів функціонування одного ліжка на рік — 320.

2 У дільничній лікарні на початок планового року є така кількість ліжок: у пологовому відділенні — 40, хірургічному — 70, дитячому — 80, інших — 140. У плановому році у зв'язку з перебудовою частини господарського корпусу під стаціонар кількість ліжок збільшується з 1 вересня поточного року в хірургічному відділенні до 120, дитячому — 110, інших — до

215. Кількість днів функціонування одного ліжка на рік відповідно по відділеннях — 317, 298, 305 і 293.

3 У міській лікарні на 1 січня планового року кількість ліжок 450, у тому числі у дитячому відділенні — 40, інфекційному — 120, онкологічному — 20, у решті відділень — 270. Кількість днів функціонування одного ліжка протягом року відповідно по відділеннях 330, 280, 195, 340. У плановому році передбачається капітальний ремонт лікувального корпусу, у зв'язку з чим з 1 червня по 1 жовтня в інфекційному відділенні функціонуватиме 60 ліжок.

4 На початок планового року ліжкова мережа лікувально-профілактичних закладів у районі становитиме 1485 ліжок. Відповідно до соціально-економічного плану розвитку господарства району кількість ліжок на кінець листопада планового року буде доведено до 1525. Середня кількість днів функціонування ліжка в рік — 315.

Визначити середньорічну кількість ліжок і загальну кількість ліжко-днів по даних лікувально-профілактичних закладах.

Задача 7.4

1 Для визначення кількості лікарських відвідувань по амбулаторно-поліклінічному закладу на плановий рік маємо показники, наведені в таблиці 7.3.

Таблиця 7.3

Спеціальність	Кількість ставок	Норма навантаження (кількість відвідувань на годину)		Кількість годин	
		у поліклініці	на дому	у поліклініці	на дому
Терапія	3,5	5	2	3	3
Хірургія	1,0	9	1,25	5,5	0,5
Гінекологія	0,5	5	1,25	5,5	0,5
Педіатрія	2,5	5	2,0	3,0	3,0
Невропатологія	0,5	5	1,25	5	1,0
Дерматологія	0,5	8	1,25	5	1,0
Стоматологія	1,5	3	—	6	—
Офтальмологія	1,5	8	1,25	5,5	0,5
Отоларингологія	1,5	8	1,25	5,5	0,5

Кількість робочих днів у році, за винятком святкових, вихідних і днів чергової відпустки, за всіма спеціальностями — 271.

2 Для розрахунку кількості посад лікарів з надання амбулаторно-поліклінічної допомоги населенню поліклінікою маємо такі дані про чисельність населення:

а) мешкають у селищі, де розташована поліклініка, і безпосередньо обслуговуються нею: дорослих – 12100, дітей – 1420;

б) мешкають за межами населеного пункту, де розташована поліклініка, але безпосередньо обслуговуються нею: дорослих — 3700, дітей — 350;

в) мешкають на іншій території району, яка обслуговується поліклінікою: дорослих — 786, дітей — 82.

Визначити:

а) річне навантаження на одну лікарську посаду за спеціальністю і загальну кількість лікарських відвідувань по амбулаторно-поліклінічному закладу;

б) кількість посад лікарів для надання амбулаторно-поліклінічної допомоги населенню Березанською поліклінікою.

При цьому використовуються такі штатні нормативи, як у таблиці 7.4.

Таблиця 7.4

Посада	Кількість посад на 1000 осіб населення, що мешкають					
	у селищі, де розташована поліклініка, і безпосередньо обслуговуються нею		за межами населеного пункту, де розташована поліклініка, але безпосередньо обслуговуються нею		на іншій території району, яка обслуговується поліклінікою	
	дорослого	дитячого	дорослого	дитячого	дорослого	дитячого
1	2	3	4	5	6	7
Лікар-терапевт дільничний	0,5	-	0,4	-	-	-
Лікар-терапевт	-	-	-	-	0,03	-
Лікар-хірург	0,035	0,03	0,025	0,02	0,01	0,01
Лікар-травматолог-ортопед	0,03	0,03	0,02	0,02	0,01	0,01

Продовження таблиці 7.4

1	2	3	4	5	6	7
Лікар-акушер-гінеколог	0,1	-	0,06	-	0,025	-
Лікар-педіатр дільничний	-	1,25	-	0,8	-	-
Лікар-педіатр	-	-	-	-	-	0,02
Лікар-отоларинголог	0,04	0,05	0,02	0,02	0,01	0,01
Лікар-офтальмолог	0,04	0,05	0,02	0,02	0,01	0,01
Лікар-невропатолог	0,05	0,05			0,01	0,01
Лікар-стоматолог	0,27	0,27	0,25	0,25	0,02	0,02
Лікар-кардіолог	0,02	-	0,01	-	0,01	-
Лікар-кардіоревматолог	-	0,02	-	0,01	-	0,01

ТЕМА 8. Видатки бюджету на оборону та управління

План

- 8.1 Воєнна доктрина держави і військові витрати.
- 8.2 Планування і фінансування видатків на оборону.
- 8.3 Склад видатків на управління.
- 8.4 Особливості планування і фінансування витрат органів державної влади й управління.

ТЕМА 9. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу

План

- 9.1 Державний кредит:
 - форми, суб'єкти та чинники державного кредиту;
 - передумови державного кредиту;
 - державні позики як основна форма державного кредиту, їхня класифікація, види.
- 9.2 Державний борг:
 - показники стану державного боргу;
 - управління державним боргом: визначення, способи управління.

Теми рефератів

- “Державний кредит і його роль у формуванні фінансових ресурсів держави”;
- “Державні позики в Україні”;
- “Місцеві позики в Україні”.

Практичні завдання

- аналіз державного боргу України за останні два роки;
- розрахунок показників стану державного боргу України за останні два роки, аналіз динаміки показників стану державного боргу України.

4 КОНТРОЛЬНО-НАВЧАЛЬНІ ТЕСТИ 3 ДИСЦИПЛІНИ “БЮДЖЕТНА СИСТЕМА”

Варіант 1. Сутність, призначення та роль бюджету – держави

1.1 Бюджет за економічним змістом – це:

а) план утворення і використання фінансових ресурсів для забезпечення функцій, які здійснюються органами державної влади України, органами влади Автономної Республіки Крим та місцевими органами самоврядування;

б) загальнодержавний фонд коштів, з якого органи державної влади отримують кошти для матеріального опосередкування свого функціонування;

в) відносини щодо формування на загальнодержавному і регіональному рівнях централізованих фондів, призначених для реалізації функцій держави;

г) загальне можливе обчислення майбутніх видатків та очікуваних для покриття їх доходів держави з підведеним балансом для певного майбутнього періоду часу.

1.2 Період дії бюджету (бюджетний період) в Україні встановлено на строк:

- а) з 1 квітня по 31 березня;
- б) з 1 липня по 30 червня;
- в) з 1 січня по 31 грудня;
- г) з 1 вересня по 31 серпня.

1.3 Бюджет держави є складовою ланкою:

- а) загальнодержавних фінансів;
- б) місцевих фінансів;
- в) державних фінансів;
- г) міжнародних фінансів;
- д) державного кредиту.

1.4 Які основні функції бюджету держави;

- а) перерозподіл валового внутрішнього продукту, державне регулювання і стимулювання економіки, бюджетний контроль, фінансове забезпечення соціальної політики;
- б) контроль за формуванням і використанням централізованого фонду грошових коштів;
- в) фінансове забезпечення соціальної політики;
- г) фінансування національної економіки;
- д) державне регулювання і стимулювання економіки;
- е) забезпечення виплати заробітної плати працюючим у виробничій сфері?

1.5 Бюджет як фінансовий план – це:

- а) встановлений нормами закону, прийнятого Верховною Радою або рішеннями місцевих Рад, план формування і використання децентралізованого фонду коштів, необхідного для здійснення їх завдань і функцій держави в цілому та органів місцевого самоврядування;
- б) розпис доходів і видатків держави, який затверджується органами законодавчої і представницької влади у вигляді закону;
- в) план формування централізованого фонду коштів і його використання, що відображає економічну, соціальну, оборонну та міжнародну політику держави;
- г) плановий документ, у якому встановлюється обсяг бюджетних асигнувань, їхній постатейний і поквартальний розподіли;
- д) план формування централізованих і децентралізованих фондів коштів та їх використання.

1.6 Які показники характеризують стан бюджету як фінансового плану:

- а) профіцит; баланс; надлишок; дефіцит;
- б) бюджетний дефіцит; баланс бюджету; профіцит; надлишок;

- в) бюджетна рівновага; дефіцит; надлишок;
- г) рівновага доходів і видатків бюджету; бюджетний дефіцит; перевищення доходів над видатками;
- д) Баланс бюджету; бюджетний дефіцит; надлишок?

1.7 Як розрізняється бюджетний дефіцит відповідно до форм прояву:

- а) активний, пасивний;
- б) вимушений, свідомий;
- в) відкритий, прихований;
- г) негативний, позитивний?

1.8 Які є джерела покриття бюджетного дефіциту:

- а) державний кредит, податки, прибуток, інвестиції;
- б) державна позика, грошова емісія;
- в) надзвичайний податок, комерційний кредит, амортизаційні відрахування;
- г) міжнародний кредит, валютний фонд держави, монетарні метали;
- д) євровалюта, промислове золото, діаманти, національний дохід?

1.9 Бюджетні асигнування – це форма:

- а) колективного капіталу;
- б) покриття витрат за рахунок позичених коштів;
- в) покриття витрат за рахунок власних коштів;
- г) державного фінансового забезпечення;
- д) державного кредитування.

1.10 Як поділяються бюджетно-правові норми з урахуванням часу дії:

- а) матеріальні і процесуальні;
- б) постійні та періодичні;
- в) юридичні і процесуальні;
- г) періодичні та фінансові;
- д) попередні, поточні і наступні?

Варіант 2. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України

2.1 У яких розрізах розглядається структура бюджету держави:

- а) бюджетний устрій і бюджетна система;

- б) бюджетний процес і бюджетний устрій;
- в) горизонтальний і вертикальний;
- г) склад і питома вага?

2.2 Які є види бюджетів:

- а) державний бюджет і місцеві бюджети;
- б) центральні та місцеві бюджети;
- в) централізовані та децентралізовані бюджети;
- г) державний бюджет, регіональні та місцеві бюджети?

2.3 Які бюджети входять до складу бюджетів місцевого самоврядування:

- а) бюджети територіальних громад міста, селища, села та їх об'єднань;
- б) обласні, районні, міські бюджети, бюджети районів у містах, селищ і сіл;
- в) централізовані та децентралізовані бюджети;
- г) республіканський бюджет АР Крим, обласні, районні, міські бюджети, бюджети районів у містах, селищ і сіл?

2.4 Які принципи лежать в основі розподілу видатків між бюджетами:

- а) функціональний, економічний і відомчий;
- б) відомчої підпорядкованості і територіального розташування об'єктів фінансування;
- в) поточний і розвитку;
- г) поточний і капітальний?

2.5 На які групи поділяються доходи бюджету від загальнодержавних податків і зборів у процесі їх розподілу між окремими ланками бюджетної системи:

- а) податкові і неподаткові надходження;
- б) податкові і неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом, офіційні трансферти;
- в) закріплені і регулюючі доходи;
- г) загальнодержавні податки та місцеві податки і збори.

2.6 Які є види бюджетного субсидіювання:

- а) субсидія, субвенція, дотація, вилучення коштів;
- б) субсидія, субвенція, дотація, вилучення коштів, бюджетна позика;
- в) субсидія, субвенція, дотація, взаємні розрахунки;

г) бюджетна субвенція, державна субсидія, державна дотація;

д) бюджетна субвенція, бюджетна дотація, бюджетна субсидія?

2.7 До бюджетної системи України належать:

а) Державний бюджет України, місцеві бюджети і бюджети місцевого самоврядування;

б) центральні та місцеві бюджети;

в) Державний бюджет України, Республіканський бюджет АР Крим та місцеві бюджети;

г) центральний і регіональні бюджети.

2.8 Як поділяються місцеві бюджети відповідно до адміністративно-територіального поділу:

а) обласні, міські, районні бюджети, бюджети селищ і сіл;

б) обласні, районні, міські бюджети, бюджети районів у містах, селищ і сіл;

в) централізовані та децентралізовані місцеві бюджети;

г) республіканський бюджет АР Крим, обласні, районні бюджети, бюджети районів у містах та бюджети місцевого самоврядування?

2.9 Що таке бюджетна позика:

а) безпроцентне, безстрокове надання коштів з бюджетів вищого рівня бюджетам нижчого рівня на проведення цільових заходів;

б) надання коштів з бюджетів вищого рівня бюджетам нижчого рівня на покриття дефіциту відповідного бюджету;

в) передача коштів з одного бюджету до іншого на поворотній основі з метою збалансування бюджету;

г) надання коштів з бюджетів вищого рівня бюджетам нижчого рівня на покриття тимчасового касового розриву;

д) передача коштів з бюджету вищого рівня до бюджету нижчого рівня з метою надання фінансової допомоги?

2.10 Які основні функції бюджету держави:

а) перерозподіл валового внутрішнього продукту, державне регулювання і стимулювання економіки, бюджетний контроль, фінансове забезпечення соціальної політики;

б) контроль за формуванням і використанням централізованого фонду грошових коштів;

- в) фінансове забезпечення соціальної політики;
- г) фінансування національної економіки;
- д) державне регулювання і стимулювання економіки;
- е) забезпечення виплати заробітної плати працюючим у виробничій сфері?

Варіант 3. Система доходів бюджету

3.1 Які використовуються методи формування доходів бюджету:

а) вилучення доходів з державного сектора економіки; одержання доходів від державних угідь; податковий;

б) отримання доходів від державних угідь, майна і послуг; перерозподіл доходів юридичних і фізичних осіб за допомогою податків; залучення позик;

в) отримання доходів від державної власності; фіскальний; залучення позик;

г) пряме вилучення доходів з державного сектора; отримання доходів від державних угідь, майна і послуг; перерозподіл доходів юридичних і фізичних осіб за допомогою податків та зборів; залучення позик?

3.2 Які є внутрішні джерела формування доходів бюджету:

а) міжнародний кредит, національне багатство, національний дохід;

б) створений валовий внутрішній продукт і національне багатство;

в) валовий національний продукт, державний кредит, емісійний дохід;

г) податкові та неподаткові надходження?

3.3 Як поділяються неподаткові надходження бюджету:

а) доходи від власності та підприємницької діяльності; адміністративні штрафи та санкції; плата за навчання іноземних громадян у навчальних закладах; інші надходження;

б) надходження від штрафів і фінансових санкцій; доходи від власності та підприємницької діяльності; інші неподаткові надходження;

в) доходи від власності та підприємницької діяльності; доходи від некомерційного та побічного продажу; надходження від сплати штрафних санкцій; інші неподаткові надходження;

г) адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу; доходи від власності та підприємницької діяльності; надходження від штрафів і фінансових санкцій; інші неподаткові надходження?

3.4 Як поділяються доходи бюджету від операцій з капіталом:

а) надходження коштів від реалізації безхазяйного майна; доходи Державного комітету України по матеріальних резервах; надходження від продажу землі;

б) надходження коштів від реалізації майна, що за правом спадкоємства перейшло у власність держави; надходження від продажу державних запасів товарів; надходження від продажу землі;

в) надходження від продажу основного капіталу; надходження від продажу державних запасів товарів; надходження від продажу землі та нематеріальних активів;

г) надходження від продажу державних запасів товарів; надходження від реалізації безхазяйного майна і майна, що за правом спадкоємства перейшло у власність держави, і скарбів; надходження від продажу землі та нематеріальних активів?

3.5 Як поділяються відповідно до джерел доходи бюджету, що мають вигляд офіційних трансфертів:

а) поточні та капітальні офіційні трансферти;

б) натуральні та грошові трансферти;

в) дотації та субвенції, одержані з Державного бюджету України; з недержавних джерел; з-за кордону;

г) від органів державного управління інших рівнів; з недержавних джерел; з-за кордону?

3.6 Якими методами можуть залучатися зовнішні джерела доходів:

а) аналітичним, нормативним, прямого рахунку, балансовим;

б) прямого вилучення доходів з державного сектора, податковим, позиковим, отриманням доходів від державних угідь, перерозподілом доходів юридичних і фізичних осіб за допомогою податків;

в) міжнародного кредиту, оподаткуванням експортно-імпортової діяльності, прямого перерозподілу, ціновим механізмом, валютного регулювання;

г) створеним валовим внутрішнім продуктом, національного багатства?

3.7 Які є види бюджетного субсидіювання:

а) субсидія, субвенція, дотація, вилучення коштів;

б) субсидія, субвенція, дотація, вилучення коштів, бюджетна позика;

в) субсидія, субвенція, дотація, взаємні розрахунки;

г) бюджетна субвенція, державна субсидія, державна дотація;

д) бюджетна субвенція, бюджетна дотація, бюджетна субсидія?

3.8 До бюджетної системи України належать:

а) Державний бюджет України, місцеві бюджети і бюджети місцевого самоврядування;

б) центральні та місцеві бюджети;

в) Державний бюджет України, Республіканський бюджет АР Крим і місцеві бюджети;

г) центральний і регіональні бюджети.

3.9 Які є види бюджетного субсидіювання:

а) субсидія, субвенція, дотація, вилучення коштів;

б) субсидія, субвенція, дотація, вилучення коштів, бюджетна позика;

в) субсидія, субвенція, дотація, взаємні розрахунки;

г) бюджетна субвенція, державна субсидія, державна дотація;

д) бюджетна субвенція, бюджетна дотація, бюджетна субсидія?

3.10 До бюджетної системи України належать:

а) Державний бюджет України, місцеві бюджети і бюджети місцевого самоврядування;

б) центральні та місцеві бюджети;

в) Державний бюджет України, Республіканський бюджет АР Крим та місцеві бюджети;

г) центральний і регіональні бюджети.

Варіант 4. Система видатків бюджету

4.1 За якими ознаками класифікуються видатки бюджету:

а) роль у відтворенні виробництва; суспільне призначення; цільове призначення;

б) галузі економіки і соціальної сфери; рівні бюджетної системи; форми бюджетного фінансування;

в) суспільне і цільове призначення; роль у відтворенні виробництва; галузі економіки і соціальної сфери; рівні бюджетної системи; форми бюджетного фінансування;

г) роль у процесі відтворення; суспільно-цільове призначення; галузі національної економіки; рівні бюджетної системи; форми бюджетного фінансування?

4.2 Як поділяються видатки бюджету за формами бюджетного фінансування:

а) постатейне, глобальне та змішане фінансування;

б) проектне та кошторисне фінансування;

в) бюджетні кредити та бюджетні трансферти;

г) проектне і кошторисне фінансування, бюджетні трансферти;

д) бюджетні кредити, бюджетні трансферти, проектне і кошторисне фінансування?

4.3 Як поділяються видатки бюджету за суспільним призначенням:

а) виробничі і невиробничі;

б) економічні, соціальні, управлінські;

в) обслуговування державного боргу, економічні, соціальні, управлінські;

г) соціальні, управлінські, економічні, оборонні?

4.4 Які є групи видатків бюджету за економічною структурою:

а) поточні видатки і видатки розвитку;

б) поточні і капітальні видатки;

в) видатки на товари і послуги; виплата процентів; субсидії і поточні трансфертні виплати; створення державних запасів і резервів; придбання землі і нематеріальних активів;

г) сукупні, поточні і капітальні видатки, нерозподілені видатки, кредитування з вирахуванням погашення?

4.5 Що відображає функціональна класифікація видатків бюджету:

а) поточні і капітальні видатки;

б) поточні і капітальні видатки, кредитування без погашення;

в) поточні видатки і видатки розвитку;

г) функції держави?

4.6 Що відображає відомча класифікація видатків бюджету:

а) фактичне використання міністерствами і відомствами бюджетних коштів;

б) розподіл бюджетних асигнувань між безпосередніми отримувачами коштів з бюджету;

в) фінансування поточного утримання міністерств і відомств;

г) розподіл бюджетних коштів між ланками міністерств і відомств на поточні потреби?

4.7 Що відображає економічна класифікація видатків бюджету:

а) поточні видатки і видатки розвитку;

б) поточні і капітальні видатки;

в) статті та підстатті видатків, елементи цільових витрат;

г) поточні і капітальні видатки, кредитування з врахуванням погашення?

4.8 Норми витрат групуються:

а) на основі фізіологічних потреб, статистичних спостережень;

б) за базою, характером використання, методом обчислення;

в) на обов'язкові і факультативні;

г) на виробничі і загальні.

4.9 Обсяги фінансування кошторису визначаються:

а) загальними потребами бюджетної установи та її можливими доходами;

б) оперативно-сітьовими показниками та нормативами видатків;

в) кількістю одиниць за штатним розписом;

г) фізіологічними потребами і статистичними спостереженнями.

4.10 Назвіть види норм за економічним змістом:

- а) матеріальні, факультативні, обов'язкові;
- б) матеріальні, фінансові, бюджетні;
- в) матеріальні, індивідуальні, комбіновані;
- г) фінансові, комбіновані, укрупнені;
- д) бюджетні, індивідуальні, факультативні.

Варіант 5. Кошторисне фінансування

5.1 Кошторис – це:

- а) бюджетні асигнування, розподілені поквартально і постатейно;
- б) плановий документ, у якому встановлюються обсяг бюджетних асигнувань, їхній постатейний і поквартальний розподіли;
- в) розпис доходів і видатків, збалансованих у часі з поквартальним розподілом;
- г) плановий документ з переліком бажаних витрат і можливих надходжень певної бюджетної установи, їхній постатейний і поквартальний розподіли.

5.2 Які існують види кошторисів:

- а) поточний, капітальний, зведений, загальний;
- б) на централізовані заходи, особовий, загальний, поквартальний;
- в) індивідуальний, зведений, на централізовані заходи, загальний;
- г) постатейний і поквартальний?

5.3 Норми витрат групуються:

- а) на основі фізіологічних потреб, статистичних спостережень;
- б) за базою, характером використання, методом обчислення;
- в) на обов'язкові і факультативні;
- г) на виробничі і загальні.

5.4 Обсяги фінансування кошторису визначаються:

- а) загальними потребами бюджетної установи та її можливими доходами;
- б) оперативно-сітьовими показниками та нормативами видатків;
- в) кількістю одиниць за штатним розписом;

г) фізіологічними потребами і статистичними спостереженнями.

5.5 Назвіть види норм за економічним змістом:

- а) матеріальні, факультативні, обов'язкові;
- б) матеріальні, фінансові, бюджетні;
- в) матеріальні, індивідуальні, комбіновані;
- г) фінансові, комбіновані, укрупнені;
- д) бюджетні, індивідуальні, факультативні.

5.6 Відмінності бюджетних норм від фінансових:

- а) жодних;
- б) за величиною;
- в) за джерелами забезпечення;
- г) бюджетна норма менша за фінансову;
- д) фінансова норма поряд з бюджетними асигнуваннями забезпечується також іншими джерелами.

5.7 Які показники покладено в основу складання кошторису амбулаторно-поліклінічного закладу:

- а) кількість лікарських посад;
- б) кількість лікарських відвідувань;
- в) кількість працівників закладу;
- г) контингент медичного персоналу;
- д) чисельність населення в районі діяльності закладу;
- е) рівень захворюваності в районі?

5.8 Які показники покладено в основу складання кошторису видатків лікарень:

- а) рівень захворюваності в районі;
- б) кількість лікарських посад;
- в) кількість ліжок і ліжко-днів;
- г) структура штатного персоналу;
- д) кількість днів функціонування ліжка кожного профілю?

Варіант 6. Фінансування закладів охорони здоров'я

6.1 Які показники покладено в основу складання кошторису видатків лікарень:

- а) рівень захворюваності в районі;
- б) кількість лікарських посад;
- в) кількість ліжок і ліжко-днів;
- г) структура штатного персоналу;

д) кількість днів функціонування ліжка кожного профілю?

6.2 Які показники покладено в основу складання кошторису амбулаторно-поліклінічного закладу:

- а) кількість лікарських посад;
- б) кількість лікарських відвідувань;
- в) кількість працівників закладу;
- г) контингент медичного персоналу;
- д) чисельність населення в районі діяльності закладу;
- е) рівень захворюваності в районі?

6.3 Як розраховується середньорічна кількість ліжок по лікарні:

а) сума кількості ліжок на початок і кінець планового року, поділена на два;

б) сума кількості ліжок на початок планового року і половини наново введених ліжок;

в) сума кількості ліжок на початок планового року і середньорічної кількості наново введених ліжок (обчислюється діленням на 12 кількості введених нових ліжок, помножених на кількість місяців їхнього функціонування);

г) з суми кількості ліжок на початок планового року і середньорічної кількості наново введених ліжок віднімається середньорічна кількість ліжок, що вибувають;

д) до кількості ліжок на початок року, помножених на кількість місяців їхнього функціонування, додається кількість ліжок на кінець року, помножених на кількість місяців їхнього функціонування, і отримана сума ділиться на 12?

6.4 Який показник характеризує забезпеченість населення стаціонарними лікувальними закладами:

- а) кількість лікарень на даній території;
- б) рівень госпіталізації населення;
- в) кількість лікарів у лікарнях на 1 000 населення;
- г) кількість лікарняних ліжок на 1 000 населення?

6.5 Який показник використовується у плануванні амбулаторно-поліклінічної мережі:

- а) лікарська посада;
- б) лікарське відвідування;
- в) норма прийому хворих на годину;
- г) забезпеченість лікарями на 1 000 населення?

6.6 Який показник лежить в основі планування видатків лікарні на харчування і медикаменти:

- а) лікарська посада;
- б) одиниця медичного персоналу;
- в) ліжко;
- г) ліжко-день?

6.7 Як розраховується кількість лікарських відвідувань по поліклініці за рік:

- а) множенням кількості лікарських посад на кількість календарних днів і норму прийому хворих на день;
- б) множенням кількості лікарських посад на кількість робочих днів і норму прийому хворих на день;
- в) множенням середньорічної кількості лікарських посад на кількість робочих днів і норму прийому хворих на день?

6.8 Як визначається чисельність посад лікарів в амбулаторно-поліклінічному закладі:

- а) виходячи з нормативу кількості ліжок на одного лікаря, який диференційовано в розрізі відділень;
- б) виходячи з чисельності населення в районі діяльності закладу та кількості наявних медичних закладів;
- в) виходячи з кількості лікарських відвідувань у розрізі спеціалістів і встановлених нормативів прийому на одного лікаря;
- г) виходячи з норм бюджетного фінансування;
- д) виходячи з чисельності посад середнього і молодшого медичного персоналу?

Варіант 7. Фінансування закладів охорони здоров'я

7.1 Як розраховується середня ставка заробітної плати лікаря:

- а) місячний фонд заробітної плати по закладу ділиться на кількість лікарів;
- б) місячний фонд заробітної плати по закладу ділиться на кількість лікарських посад;
- в) місячний фонд заробітної плати по групі лікарів ділиться на кількість лікарських посад;
- г) місячний фонд заробітної плати (з урахуванням усіх доплат) по групі лікарів ділиться на кількість лікарів?

7.2 За якими принципами нормуються видатки на харчування:

- а) в однаковому розмірі на всі ліжка;
- б) диференційовано за видами ліжок;
- в) диференційовано за профілем ліжок;
- г) диференційовано залежно від підпорядкованості лікарні;
- д) диференційовано залежно від місцезнаходження лікарні?

7.3 Які види грошових ресурсів держави використовуються для фінансування видатків медичних установ держави:

- а) бюджетні асигнування;
- б) прибуток підприємства;
- в) кредити банку;
- г) частина коштів заохочувальних фондів підприємств та організацій;
- д) кошти населення?

7.4 Який показник використовується у плануванні амбулаторно-поліклінічної мережі:

- а) лікарська посада;
- б) лікарське відвідування;
- в) норма прийому хворих на годину;
- г) забезпеченість лікарями на 1 000 населення?

7.5 Від чого залежить ставка заробітної плати лікаря:

- а) посада, кваліфікаційна категорія;
- б) освіта;
- в) кількість відвідувань;
- г) посада, кваліфікаційна категорія, місцезнаходження лікарні;
- д) специфічні умови праці;
- е) кількість населення в районі функціонування закладу;
- ж) робота у вихідні та святкові дні?

7.6 Як визначається чисельність посад лікарів в амбулаторно-поліклінічному закладі:

- а) виходячи з нормативу кількості ліжок на одного лікаря, який диференційовано в розрізі відділень;
- б) виходячи з чисельності населення в районі діяльності закладу та кількості наявних медичних закладів;

в) виходячи з кількості лікарських відвідувань у розрізі спеціалістів і встановлених нормативів прийому на одного лікаря;

г) виходячи з норм бюджетного фінансування;

д) виходячи з чисельності посад середнього і молодшого медичного персоналу?

7.7 Як визначається чисельність посад лікарів у лікарні:

а) виходячи з чисельності населення в районі діяльності закладу та кількості наявних медичних закладів;

б) виходячи з норм бюджетного фінансування;

в) виходячи з кількості лікарських відвідувань у розрізі спеціалістів і встановлених нормативів прийому на одного лікаря;

г) виходячи з нормативу кількості ліжок на одного лікаря, який диференційовано в розрізі відділень;

д) виходячи з чисельності посад середнього і молодшого медичного персоналу?

7.8 Як розраховується чисельність посад середнього і молодшого медичного персоналу у лікарні:

а) відповідно до кількості посад лікарів;

б) відповідно до профілю відділення;

в) відповідно до кількості цілодобових постів виходячи з нормативу кількості ліжок на один пост;

г) відповідно до кількості цілодобових постів виходячи з кількості днів функціонування ліжка кожного профілю?

Варіант 8. Фінансування закладів освіти

8.1 Джерела державного фінансування видатків на освіту:

а) бюджетні асигнування;

б) виторг від реалізації продукції та послуг;

в) кошти заохочувальних фондів підприємств та організацій;

г) кошти населення;

д) кошти колективних і кооперативних підприємств і громадських організацій.

8.2 Види кошторисів, що складаються у закладах освіти:

а) зведений, індивідуальний;

б) загальний, зведений;

в) індивідуальний, видатків на централізовані заходи;

г) індивідуальний; загальний.

8.3 Які показники покладено в основу складання кошторису загальноосвітньої школи:

а) кількість класів;

б) кількість класів і контингент учнів;

в) кількість класів, контингент учнів, кількість педагогічних ставок;

г) кількість класів, контингент учнів, кількість годин за навчальним планом;

д) контингент учнів і кількість педагогічних ставок?

8.4 Як можна визначити кількість педагогічних ставок, що припадають на один клас:

а) діленням загальної суми оплати навчальних годин на кількість класів;

б) множенням кількості годин педагогічного навантаження (з урахуванням освіти і кваліфікаційної категорії) на норму педагогічного навантаження;

в) діленням нормативу педагогічного навантаження на кількість класів;

г) діленням загальної кількості годин педагогічного навантаження на норматив навантаження;

д) діленням загальної кількості педагогічних ставок на кількість класів?

8.5 Для розрахунку оплати навчальних годин вчителя необхідно:

а) добуток кількості годин педагогічного навантаження і нормативу за перевірку зошитів поділити на норму педагогічного навантаження;

б) добуток ставки заробітної плати і кількості годин педагогічного навантаження на тиждень поділити на норму педагогічного навантаження на тиждень;

в) поділити загальну кількість годин педагогічного навантаження по групі класів на норматив навантаження;

г) перемножити кількість педагогічних ставок по даній групі і середню ставку зарплати.

8.6 Види додаткових оплат вчителя включають:

а) перевірку зошитів зі спеціалізованих предметів, класне керівництво, завідування навчальним кабінетом;

б) класне керівництво, завідування навчальними кабінетами, дослідними майстернями, завідування бібліотекою, ведення позакласної фізкультурної роботи;

в) звання «Заслужений учитель»;

г) кваліфікаційну категорію (вчитель, вчитель-методист);

д) освітній рівень (вища, неповна вища, середня спеціальна освіта).

8.7 Педагогічна ставка в загальноосвітній школі – це:

а) ставка заробітної плати;

б) середня ставка заробітної плати, визначена виходячи з тарифікаційного списку;

в) умовна розрахункова ставка, що відповідає нормативу педагогічного навантаження;

г) ставка заробітної плати, встановлена залежно від освіти та кваліфікації;

д) кількість навчальних годин за певною групою класів.

8.8 Ставка заробітної плати вчителя залежить:

а) від освіти і кваліфікаційної категорії;

б) стажу педагогічної роботи;

в) фактично відпрацьованих згідно з навчальним планом годин занять;

г) предмета, що викладається;

д) групи класів (1-4, 5-9, 10-11), де проводяться заняття.

8.9 Фонд заробітної плати вчителів визначається:

а) як добуток кількості педагогічних ставок по даній групі і середньої ставки заробітної плати;

б) сума заробітної плати педагогічного, адміністративно-управлінського та обслуговуючого персоналу;

в) добуток середньої ставки зарплати і кількості класів;

г) сума оплати навчальних годин, доплат за перевірку зошитів, додаткової оплати.

8.10 Визначити середню ставку заробітної плати вчителя на місяць можна, якщо:

а) поділити загальний фонд заробітної плати по школі на кількість викладачів;

б) поділити загальний фонд заробітної плати, обчислений за тарифікацією, на загальну кількість викладачів;

в) поділити місячний фонд заробітної плати вчителів, обчислений за тарифікацією, на загальну кількість педагогічних ставок;

г) поділити фонд основної заробітної плати вчителів (включаючи надбавки за перевірку зошитів), обчислений за тарифікацією в розрізі груп класів, на кількість педагогічних ставок за відповідною групою класів;

д) поділити фонд основної заробітної плати вчителів (без урахування надбавок за перевірку зошитів), обчислений за тарифікацією в розрізі груп класів, на кількість педагогічних ставок за відповідною групою класів.

Варіант 9. Фінансування культурно-просвітницьких закладів. Фінансування соціального захисту та соціального забезпечення

9.1 Який показник лежить в основі складання кошторису бібліотеки:

- а) кількість відвідувань читального залу;
- б) обсяг бібліотечних фондів;
- в) кількість посад;
- г) загальна кількість відвідувачів за рік;
- д) середня вартість книг у читальному залі?

9.2 Як визначається обсяг державної дотації театру:

- а) виходячи з потреб утримання установи;
- б) у розмірі витрат, що не покриваються власними доходами;
- в) виходячи з кількості місць і витрат на постанову;
- г) у розмірі кошторису;
- д) згідно з розрахованими нормативами на розвиток соціально-культурної сфери країни?

9.3 Який показник лежить в основі визначення чисельності працівників музею:

- а) загальна площа музею;
- б) норматив музейних фондів;
- в) норматив середньостатистичного відвідування;
- г) розмір кошторису;
- д) кількість днів функціонування музею (на місяць)?

9.4 Які заклади належать до системи соціального забезпечення:

а) дитячі заклади-інтернати (для дітей з різними відхиленнями здоров'я), дитячі заклади-інтернати профільні (спортивні, мовні), будинки-інтернати для пристарілих та інвалідів;

б) дитячі дошкільні заклади, притулки для неповнолітніх;

в) будинки-інтернати для пристарілих та інвалідів, притулки для неповнолітніх, дитячі заклади-інтернати (для дітей з різними відхиленнями здоров'я);

г) санаторії та профілакторії;

д) заклади охорони здоров'я?

9.5 Житлова субсидія – це:

а) щорічна адресна безготівкова грошова допомога на оплату комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива;

б) щомісячна адресна безготівкова грошова допомога на оплату комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива;

в) щомісячна адресна безготівкова грошова допомога на оплату комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива на поворотній основі;

г) щомісячна адресна готівкова грошова допомога на оплату комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива.

9.6 Розмір субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг визначається:

а) як різниця розміру плати на календарний рік у межах норм споживання та обов'язкової частки плати;

б) різниця розміру плати на календарний рік у межах норм споживання і річного сукупного доходу;

в) різниця загального місячного розміру плати фактичного споживання та обов'язкової частки плати;

г) різниця загального місячного розміру плати в межах норм споживання та обов'язкової частки плати;

д) інше.

9.7 Розмір субсидії для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива визначається:

а) як різниця розміру плати на календарний рік у межах норм споживання та річного сукупного доходу;

б) різниця розміру плати на календарний рік у межах норм споживання та добутку середньорічного сукупного доходу та обов'язкового до сплати процента;

в) різниця загального місячного розміру плати в межах норм споживання та добутку середньомісячного сукупного доходу і обов'язкового до сплати процента;

г) різниця розміру плати на календарний рік у розмірі фактичного споживання та добутку середньорічного сукупного доходу і обов'язкового до сплати процента;

д) інше.

9.8 Повернення бюджетних асигнувань, надміру перерахованих за призначеними субсидіями, проводиться у випадках:

а) виявлення свідомого подання документів з неправильними відомостями; неправильних відомостей у довідках про доходи, виданих юридичними особами;

б) зміни кількості прописаних протягом періоду виплати субсидії;

в) виявлення неправильних відомостей у довідках про доходи, виданих юридичними особами; помилки в розрахунку розміру призначеної субсидії; свідомого подання документів з неправильними відомостями;

г) зміни кількості прописаних протягом періоду виплати субсидії; зміни розміру плати за скраплений газ, паливо та житлово-комунальні послуги впродовж періоду виплати субсидії;

д) виявлення помилки в розрахунку розміру призначеної субсидії; зміни кількості прописаних протягом періоду виплати субсидії; зміни розміру плати за скраплений газ, паливо та житлово-комунальні послуги впродовж періоду виплати субсидії;

е) інше.

Варіант 10. Видатки бюджету на національну оборону та управління. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу

10.1 Які групи видатків включаються до видатків бюджету на національну оборону:

а) утримання Збройних Сил, правоохоронна діяльність і забезпечення безпеки держави, закупівля озброєння і військової техніки;

б) утримання Збройних Сил, закупівля озброєння і військової техніки, капітальне будівництво, науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи;

в) правоохоронна діяльність і забезпечення безпеки держави;

г) утримання Збройних Сил, попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій і наслідків стихійного лиха;

д) капітальне будівництво, науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи;

е) фундаментальні дослідження?

10.2 Ставка заробітної плати (розмір грошового утримання) військовослужбовців залежить:

а) від кількості підлеглих і строку служби (стажу);

б) посади та строку служби;

в) військового звання та посади;

г) посади, військового звання, відзнак;

д) військового звання, строку служби, посади.

10.3 До видатків бюджету на управління належать:

а) державне управління, культура і мистецтво, правоохоронна діяльність і забезпечення безпеки держави;

б) засоби масової інформації;

в) державне управління, міжнародна діяльність, правоохоронна діяльність і забезпечення безпеки держави;

г) поповнення державних запасів і резервів;

д) правоохоронна діяльність і забезпечення безпеки держави, закупівля озброєння та військової техніки;

е) закупівля озброєння та військової техніки.

10.4 До видатків бюджету на державне управління належать:

а) функціонування законодавчої і виконавчої влади; утримання Президента України та його апарату; інші видатки на загальнодержавне управління;

б) утримання фінансових і фіскальних органів; загальне планування та статистичні служби; функціонування законодавчої влади; функціонування виконавчої влади; утримання Президента України та його апарату; інші видатки на загальнодержавне управління;

в) утримання Головного управління урядового зв'язку; утримання Президента України та його апарату; функціонування законодавчої і виконавчої влади; інші видатки на загальнодержавне управління;

г) утримання фінансових і фіскальних органів; загальне планування та статистичні служби; функціонування законодавчої і виконавчої влади; утримання Президента України та його апарату; утримання Головного управління урядового зв'язку; інші видатки на загальнодержавне управління;

д) функціонування законодавчої влади; утримання Конституційного суду; функціонування виконавчої влади; утримання Президента України та його апарату; утримання Головного управління урядового зв'язку; інші видатки на загальнодержавне управління.

10.5 В основі планування видатків бюджету на обслуговування державного боргу лежить:

а) обсяг валового внутрішнього продукту на одного жителя;

б) співвідношення між сумою боргу й сумою його обслуговування та бюджетом;

в) сума заборгованості бюджету по внутрішніх позиках;

г) обсяг експортних надходжень та обсяг валового внутрішнього продукту;

д) обсяг золотовалютного запасу країни;

е) обсяг поточного державного боргу.

10.6 За характером виплати доходу державні позики поділяються:

а) на виплати по кредитах урядам інших країн, міжнародним організаціям та фінансовим інститутам;

б) короткострокові, середньострокові та довгострокові;

в) фіксовані та плаваючі;

- г) дисконтні, виграшні та процентні;
- д) знеособлені та цільові.

10.7 Які існують способи коригування позикової політики:

- а) мінімізація вартості позики, стабілізація державних цінних паперів;
- б) управління зовнішнім і внутрішнім боргами;
- в) уніфікація, консолідація, конверсія, мінімізація вартості позики, відстрочка погашення, анулювання;
- г) уніфікація, консолідація, конверсія, обмін за регресивним співвідношенням, відстрочка погашення, анулювання;
- д) уніфікація, консолідація, конверсія, обмін за регресивним співвідношенням, анулювання?

5 ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ З КУРСУ

- 1 Бюджет як економічна категорія.
- 2 Характерні ознаки бюджетних відносин.
- 3 Роль і місце бюджету у розвитку соціальної сфери.
- 4 Бюджетний дефіцит: визначення, види, причини виникнення і наслідки, джерела фінансування.
- 5 Бюджетні інструменти фінансового регулювання.
- 6 Бюджетний устрій і бюджетна система.
- 7 Основи бюджетного устрою.
- 8 Види бюджетів, їх призначення і характеристика.
- 9 Принципи побудови бюджетної системи.
- 10 Засади і принципи розмежування видатків між бюджетами.
- 11 Основи і методи розподілу доходів між бюджетами.
- 12 Склад і структура бюджетної системи України.
- 13 Форми і характер взаємовідносин між бюджетами.
- 14 Бюджетне субсидіювання та його види.
- 15 Система і методи формування доходів бюджету.
- 16 Джерела формування доходів бюджету.
- 17 Система видатків бюджету.
- 18 Класифікація видатків бюджету.
- 19 Функціональна класифікація видатків бюджету.

- 20 Видатки бюджету на економічну діяльність держави: склад, призначення і роль.
- 21 Основи фінансування освіти.
- 22 Оперативно-сітьові показники загальноосвітньої школи.
- 23 Система заробітної плати вчителів.
- 24 Форми фінансового забезпечення медицини. Основи бюджетного фінансування охорони здоров'я.
- 25 Оперативно-сітьові показники лікувального закладу.
- 26 Система заробітної плати медичних працівників.
- 27 Планування фонду заробітної плати медичних працівників.
- 28 Порядок визначення кількості посад медичних працівників у лікарнях і поліклініках.
- 29 Видатки бюджету на національну оборону і засади їх планування.
- 30 Видатки бюджету на управління, їх склад і призначення.
- 31 Суть, призначення і форми державного кредиту.
- 32 Державні позики, їх класифікація.
- 33 Види державних цінних паперів.
- 34 Державний борг і його структура.
- 35 Джерела погашення державного боргу.
- 36 Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.
- 37 Завдання і способи управління державним боргом.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Конституція України // Закони України / Верховна Рада України. Інститут законодавства. – К., 1997. – Т. 10. – С. 3-41.
- 2 Бюджетний кодекс України від 21 червня 2001 року. — К.: Атіка, 2001. — 80 с.
- 3 Про основні напрямки бюджетної політики на відповідний рік (Бюджетна резолюція): Постанова Верховної Ради України // Відомості Верховної Ради України.
- 4 Про Державний бюджет України на відповідний рік: Закон України // Відомості Верховної Ради України.
- 5 Про структуру бюджетної класифікації: Постанова Верховної Ради України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – Ст. 208. – № 42. – С. 584-601.
- 6 Про основні положення податкової політики в Україні: Постанова Верховної Ради України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – Ст. 40. – № 5. – С. 71-75.
- 7 Довідник працівника Державної контрольно-ревізійної служби: У 2 т.— К.: Дія, 2001.
- 8 Про внесення змін і доповнень до Закону УРСР «Про освіту»: Закон України // Закони України / Верховна Рада України. Інститут законодавства. – К., 1997. – Т. 10. – С. 168-192.
- 9 Про внесення змін до Закону України «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності: Закон України // Урядовий кур'єр. – 24 грудня 1998 р. – № 246-247.
- 10 Основи законодавства України про культуру: Закон України // Закони України/Верховна Рада України. Інститут законодавства. – К., 1996. – Т. 3. – С. 34-45.
- 11 Про кінематографію: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – Ст. 114. – № 22. – С. 354-362.
- 12 Про внесення змін до Закону України «Про запобігання захворюванню на СНІД та соціальний захист населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – Ст. 235. – № 35. – С. 706-715.
- 13 Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України // Закони України / Верховна Рада України. Інститут законодавства. – К., 1996. – Т. 4. – С. 247-266.

14 Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України // Закони України/Верховна Рада України. Інститут законодавства. – К., 1996. – Т. 1. – С. 301-308.

15 Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України // Закони України/Верховна Рада України. Інститут законодавства. – К., 1996. – Т. 6. – С. 55-74.

16 Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку: Закон України // Закони України / Верховна Рада України. Інститут законодавства. – К., 1996. – Т. 6. – С. 217-229.

17 Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України // Закони України/Верховна Рада України. Інститут законодавства. – К., 1996. – Т. 1. – С. 215-251.

18 Про статус ветеранів військової служби та їх соціальний захист: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – Ст. 249. – № 40-41. – С. 818-822.

19 Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України: Закон України // Закони України/Верховна Рада України. Інститут законодавства. – К., 1997. – Т. 11. – С. 262-264.

20 Про затвердження положення про резервний фонд Кабінету Міністрів України: Постанова Верховної Ради України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – Ст. 51. – № 10. – С. 105-107.

21 Про затвердження Порядку фінансування системи державного резерву: Постанова Кабінету Міністрів України // Офіційний вісник України. – 1997. – № 39. – С. 14-15.

22 Про бюджетну класифікацію та її впровадження: Наказ Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 р. № 604.

23 Про затвердження Порядку обслуговування Державного бюджету за видатками: Наказ Державного казначейства України від 25 травня 2004 р. № 89.

24 Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – Ст. 170. – № 24. – С. 379-429.

25 Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету: Наказ Міністерства фінансів України від 28 січня 2002 р. № 57.

26 Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів доходів і видатків бюджетних установ і організацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228.

27 Андрущенко В. Л. Фінансова думка заходу в ХХ столітті: (Теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів). — Львів: Каменяр, 2000. — 302 с.

28 Бланкарт Шарль. Державні фінанси в умовах демократії: Вступ до фінансової науки/ За науковим редагуванням В.М. Федосова. — К.: Либідь, 2000. — 654 с.

29 Буковинський С. А. До питання про Бюджетний кодекс України // Фінанси України. — 2003. — № 4. — С. 3–13.

30 Бюджетна система України: Навч. посібник / С.І. Юрій, Й.М. Бескид, В.Г. Дем'янишин та ін. — К.: НІОС, 2000. — 400 с.

31 Бюджетная система Российской Федерации: Учебник / М.В. Романовский — М.: Юрайт, 1999. — 621 с.

32 Бюджетний менеджмент. Практикум: Навч. посібник / В. Федосов, С. Кондратюк, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2005. — 420 с.

33 Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. ред. В. Федосова. — К.: КНЕУ, 2004.— 864 с.

34 Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України: Підручник. — К.: НІОС, 2002.— 608 с.

35 Вахрин П. И. Бюджетная система Российской Федерации: Учебник. — М.: Дашков и К, 2002. — 344 с.

36 Держава — податки — бізнес: Монографія / В.М. Суторміна, В.М. Федосов, В.Л. Андрущенко, За ред. В.М. Федосова. — К.: Либідь, 1992. — 328 с.

37 Кириленко О.П. Місцеві бюджети України (історія, теорія, практика). — К.: НІОС, 2000. — 384 с.

38 Мітюков І.О. Бюджетна реформа й основні напрями вдосконалення бюджетної політики // Фінанси України. — 2001. — № 8. — С. 16–23.

39 Опарін В. М. Фінанси (загальна теорія): Навч. посібник. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2001. — 240 с.

40 Опарін В.М., Малько В.І., Кондратюк С.Я., Коломієць Г.Б. Бюджетна система: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.— 2-ге вид., перероб і доп. — К.: КНЕУ, 2002.— 336 с.

41 Пасічник Ю.В. Бюджетна система України та зарубіжних країн: Навч. посібник.— К.: Знання-Прес, 2002.— 495 с.

42 Податкова система України: Підручник / За ред. В.М. Федосова. — К.: Либідь, 1994. — 464 с.

